

## NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 5.

Fylke: Sør-Trøndelag

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Rissa.

Emne: Vassbering.

Bygdelag: Nedre Rissa.

Oppskr. av: Johan A. Dybdal.

Gard: Kroknes.

(adresse): Rissa.

G.nr. 82 Br.nr. 11 og 24.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Set og høyrd sjølv, og sumt av andre.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

## SVAR

1. Ja, med vasstre eller vassgreie. To vassbyttor, gjorde av tre, lagga og med treband.

Vassbyttor av tre var nytta her i bygda til over siste hundreårsskifte. No er dei ikkje lenger å sjå.

Vasstreet var type som kvilar på snei over eine oksla. Jarnlenke og jarnkrokar har vori mest nytta i seinare tid.

Vassbyttor av jarnblikk rår no grunnen. Dei kan lette og hendige, men slett ikkje så varige som trebyttor.

2. Vassbering i slike kar er ukjend her.

3. Nei.

4. Alle i huset (på garden) ber vatn,- dei som er sterke nok til det. Nokon arbeidsdeling var det ikkje og er det ikkje på dette omkverve.

5. Vassbering er det enno mykje av.

Småbruk og gardsbruk i hundratal til saman i bygda har ikkje vassleiding.

6. Ja, kjøring på slede og vogn i tørketid og frosttid, når vatnet tryt i heimebrunnane. Somme lyt i slike høve kjøra vatnet opptil 5 km.

Vasspring er det ikkje så mange heimar som har, men vassleiding med handpumpe og maskinpumpe er mange av.

2  
Vassverk i eigenleg tyding finst ikkje her, og tilhøva  
med å få til vassverk er vanskelege.-

Rissa den 12.oktober 1948.

*John A. Dybdal*  
John A. Dybdal

Utan betaling.

~~2114~~

2114

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

S. Th. Rissa

Ordet "vassdrøy" og varianter  
"vassdråg" er allment kjend i Rissa  
og på bygdene her i kring, men  
det er bene einstilte av dei gamle  
som veit kva ordet opphavleg  
kjennr av, nemleg vassdraging på  
svolk-mjuk stong, slik figurum  
nedfor syner det.

NORSK ETNOLOGISK GRANSNING  
ADR. NORSK FOLKEMUSEUM  
BYGDGY

Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

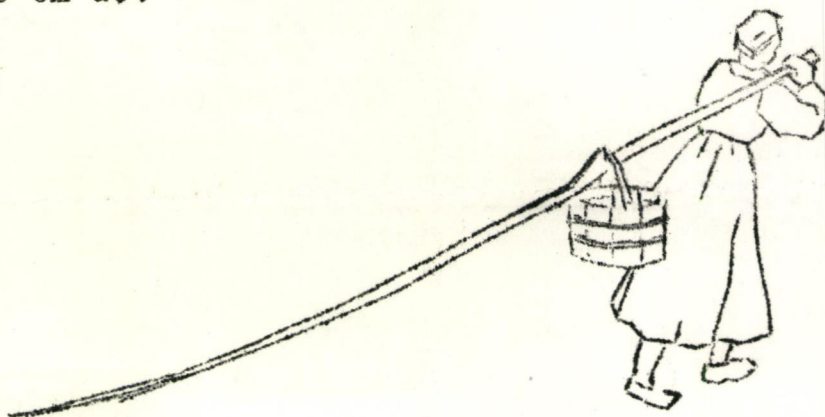
Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannføring.

Nemninga er no overfjend  
på ei. fol. vatn = 2 bøtter vatn,  
bore i vasske, v.  
vassgrei (nættum)  
over aksla.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan  
bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over  
aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret  
hekk på stonga bak ryggen at den som bar (drog). Ein liten  
mothake på stonga gjorde at handtaket på bøtta ikkje gleid.  
Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvaupla over.  
Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre  
frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har  
vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon  
i Dykkar bygd noko om det ?

Vassdråja  
var i ser nylt  
in på bakk-  
lunde gardar  
og i små-  
held, og var  
i bruk til  
kring 1860-70.

I mottak-  
ke var vass-  
dråja lite  
måtsarr,  
seinst det.



Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka  
fiskebein og fiskehovud til brensel ?

Har ein bruka kumøkk til brensel ?

Nei. I skogbygda Rissa, og  
myrbygda med, var det  
hellv ikkje brongemål  
til det.

Det finst intje segr  
om det her i bygda.

Rissa den 30. okt. 1948.

Johan A. Dybdal  
Rissa